ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

សំណុំរឿង

លេខ : ០៥៨/០០២/២០០៣

ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣

សេចក្តីសម្រេច

លេខ : ០៥២/០០៣/២០០៣ កបធ.ច

ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ជស/រកម/០៤៩៨/០៦ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- បានឃើញសំណើលេខ ១១៧ រស ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ មករា ឆ្នាំ២០០៣ របស់សម្តេចក្រុមព្រះ ប្រធានរដ្ឋសភា ស្នើឱ្យក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញពិនិត្យធម្មនុញ្ញភាព លើវិសោធនកម្មប្រការ ៣៦ និង ប្រការ ៣៨ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញបានទទួលនៅថ្ងៃទី០៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣
- បានឃើញប្រការ ៣៦ និង ប្រការ ៣៨ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភាបានផ្ញើមកក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញនៅថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣ ហើយដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញបានទទួលនៅថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ដដែល

ក្រោយពីបានស្តាប់របាយការណ៍របស់សមាជិករាយការណ៍

ក្រោយពីបានពិភាក្សាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

- យល់ឃើញថា មាត្រា ១៤០ ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ត្រង់វាក្យខ័ណ្ឌទី២ ឃ្លាទី១ ដែលចែងថា " បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង

រដ្ឋសភា បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងព្រឹទ្ធសភា និង ច្បាប់រៀបចំអង្គការទាំងឡាយ ត្រូវតែបញ្ជូនទៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញពិនិត្យមុននឹងប្រកាសឱ្យប្រើ ។ " និង មាត្រា ១៦ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

ការស្នើសុំឱ្យពិនិត្យធម្មនុញ្ញភាពលើវិសោធនកម្ម ប្រការ ៣៦ និង ប្រការ ៣៨ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា ដោយសម្តេចក្រុមព្រះ ប្រធានរដ្ឋសភា ជាការស្របតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ

- យល់ឃើញថា ការសម្រេចអំពីធម្មនុញ្ញភាពលើវិសោធនកម្មបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា ជាភារកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញដោយផ្អែកតាមមាត្រា ១៤០ ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ត្រង់វាក្យខ័ណ្ឌទី២ ឃ្លាទី២ ដែលចែងថា " ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញត្រូវសម្រេចក្នុងរយៈពេលសាមសិប (៣០) ថ្ងៃយ៉ាងយូរ ថាតើច្បាប់ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរដ្ឋសភា បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងព្រឹទ្ធសភាខាងលើ ស្រប ឬ មិនស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។ "
- យល់ឃើញថា ប្រការ ៣៦ ថ្មី និង ប្រការ ៣៦ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា ខុសគ្នាត្រង់ការបន្ថែមលើប្រការ ៣៦ (ចាស់) នូវវាក្យខ័ណ្ឌមួយថ្មីទៀតដែលចែងថា " វិធីបញ្ចេញមតិដោយលើកដៃ ឬ ដោយបោះឆ្នោតចំហខាងលើនេះអាចធ្វើឡើងតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិច ។ "
- យល់ឃើញថា ប្រការ ៣៨ ថ្មី និង ប្រការ ៣៨ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភាខុសគ្នាត្រង់ប្រការ ៣៨ ថ្មី ប្តូរដាក់ ពណ៌ស សម្គាល់ថា ព្រម មុនដាក់ ពណ៌ខៀវ សម្គាល់ថា មិនព្រម ។ អត្ថន័យទាំងអស់នៅដដែល ការប្តូរដាក់មុនក្រោយ ដើម្បីឱ្យមានភាពរលូន និង ពិរោះស្តាប់ " ព្រម " " មិនព្រម " " អនុបវាទ " មិនមានអ្វីមិនស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញទេ
- យល់ឃើញថា ប្រការ ៣៦ ថ្មី មិនមានចែងច្បាស់លាស់អំពីនីតិវិធីដែលត្រូវប្រើប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិចក្នុងការបោះឆ្នោតចំហ ។ ការមិនបានចែងនីតិវិធីអាចនឹងបណ្តាលឱ្យមានការប៉ះពាល់ដល់ប្រការ ៣៨ ថ្មី ដែលមានបញ្ជាក់ត្រង់ថា " អាជ្ញាសភាកាន់ហិបឆ្នោតដើរទទួលប្រមូលយកសន្លឹកឆ្នោតពីសមាជិករដ្ឋសភា " ។ ទោះបីមានបច្ចេកវិទ្យាដល់កម្រិតខ្ពស់ក៏នៅមានការលំបាកក្នុងការបំពេញល័ក្ខខ័ណ្ឌ ឱ្យមានអាជ្ញាសភាប្រតិបត្តិការងារដូចនេះបានឡើយ
- យល់ឃើញថា ដើម្បីឱ្យស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ត្រង់មាត្រា ៥ គួរប្រើភាសាខ្មែរ ដែលមានសម្រាប់ជំនួសពាក្យបរទេស គឺពាក្យ អសន្យាណូ ជំនួសពាក្យ " អេឡិចត្រូនិច " ។

សម្រេច

មាត្រា ១ : វិសោធនកម្មលើប្រការ ៣៦ និងប្រការ ៣៨ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភាដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តយល់ព្រមកាលពីថ្ងៃទី ២៩ ខែ មករា ឆ្នាំ២០០៣ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៩ នីតិកាលទី២ ត្រូវបានប្រកាសថាស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។

មាត្រា ២ : សេចក្តីសម្រេចនេះ ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី ២១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ជាសេចក្តីសម្រេចស្ថាពរ បិទផ្លូវតវ៉ា ហើយមានអានុភាពអនុវត្តទៅលើអំណាចទាំងអស់ដែលមានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង ត្រូវចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣

ជ.ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

ប្រធាន

ហត្ថលេខា និង ត្រា

ជិន ឈិន